



Fyrmastbarken Abraham Rydberg (1929-1942)

SKEPPSORDER
FÖR
BESÄTTNINGEN
RYDBERGSGASTARNA
Ship's orders for the Rydberg Crew

Årg. 75
Nr 3

Redaktion
Sven Dagberg
Lars Bergman
Sture Nachtweij

Ansvarig utgivare
Sten Gattberg

September
2007

KAPTEN HAR ORDET

Segelfartygen lever!

En händelserik sommar med många segelinslag har glatt många Rydbergsgast och många andra segelintresserade. *Falken* återvände efter vinterexpedition – den första sedan 1950-talet.

Gunilla avslutade traditionsenligt atlantseglingen med Den Seglande Gymnasieskolan, 24 Rydbergsgastar bemannade *Gladan* sista veckan i maj, 116 seglande skolfartyg gästade Stockholm samtidigt som skonerterna firade 60-årsjubileum, briggen *Tre Kronor af Stockholm* provseglade och deltog senare i starten av Tall Ships' Race och *Shamrock* avslutade sina sommarseglingar. Allt detta är ett axplock och säkert finns andra minnesvärda händelser under segel.

Den årliga mönstringen genomfördes traditionsenligt på Alberget den 1 maj. Nytt var en ny Kaplan, Christer Björck och med undertecknad som Kapten. Uppslutningen var god och efter mönstringen gick färden över till Skeppsholmen för en guidad visning av *Tre Kronor*. I år samlades till Skeppsråd ombord i *Lagaren*, medan medföljande damer och inbjudna gäster samlades på *Shamrock*, där vi alla intog lunch. Under året har 22 nya Gastar rekryterats och jag hoppas detta goda resultat fortsätter. Anmälningssfolder kan beställas av 1:e styrman, men finns också på hemsidan.

Under sista helgen i juli, då deltagarna i Tall Ships' Race låg i Stockholm, var sex gastar uttagna som förbindelsepersonal (L.O.) och nio Gastar hade hörsammat uppropet att vara rekryterare på Skeppsbron. Hittills har sju nya Gastar mönstrat på.

Vi kan alla se fram mot vinterns backlagsträffar för att där umgås och minnas de seglingar vi varit med om.

Låt minnena av segelfartygen hållas vid liv – slut till på backlagsträffarna!

Sten Gattberg

ÅRSMÖNSTRINGEN

traditionsenlig årsmönstring hölls tisdagen den 1:a maj 2007 på Alberget. Närvarande var 25 Rydbergsgastar samt ett 20-tal anhöriga och gäster. Gästerna representerade bland andra Albergets ägarfamilj Elinder samt Föreningen Briggen Tre Kronor. Samlingen skedde i kyligt men vackert vårväder. Som vanligt medverkade en sextett ur "Flottans Musikkårs Kamratförening i Stockholm" med musik och signaler. Besättningens nye Kapten, Christer Björk, höll korum.

Elva gästar som seglade 1957 befordrades till Jubelgästar.

Rydbergsgastarnas Hedersplakett överlämnades till avgående Kaptenen Björn Carlgren för hans väl utförda gärning som Besättningens Kapten i 11 år.

Christer von Rosen överlämnade en målning och ett inramat fotografi som tillhört Besättningen Rydbergsgastarnas grundare Arnold Schumburg. Tavlans föreställer Alberget mot nuvarande kätgelbanan innan den kom på plats, men efter det att ankarställets dit, vilket skedde 1956. Fotografiet var av en samling segelfartygsfolk med Arnold Schumburg vid ratten på fyrmastbarken *Pommern* i Mariehamn. Herrarnas namn finns på baksidan. Tavlorna har hängts upp bland övriga konstverk i Rydbergsrummet på Alberget

Årsmöte

Eftersom Långa Raden stängts för renovering blev det nödvändigt att söka ny lokal för årsmöte och lunch. Problemet löstes genom att hålla lunchen ombord i Skeppsholmsgårdens fartyg *T/S Shamrock* och årsmötet i *T/S Lagaren*.

Verksamhetsberättelse och årsredovisning föredrogs och godkändes. Tallymännen rekommenderade att Kaptenen och övrigt befäl beviljas ansvarsfrihet för det avslutade verksamhetsåret och noterade dessutom i sin rapport med tillfredsställelse "att Befälet fattat ytterligare beslut om att verka för en mer utåtriktad verksamhet i syfte att främja kännedom om Besättningen Rydbergsgastarna samt öka rekryteringen av nya gästar, speciellt i de många nybyggda segelfartyg som kommer att försköna vår farvatten."

Nyrekryteringen har börjat att ta fart igen och sedan förra året har 22 nya gästar tillkommit.

Mönstringsavgiften för år 2008 fastställdes till 200 kr respektive 100 kr för gäst yngre än 25 år, vilket innebär en höjning med 20 resp. 10 kr.

I Befälet omvaldes samtliga: Kapten: Sten Gattberg 1:e Styrman: Åke Kindstedt. 2:e Styrman: Sven Dagberg. Kock: Anders Lambert. Matros: Åke Bexelius. Lättmatros: Sture Nachtweij. Backlagsförman Ostkusten: Thomas Osvald.

Som Tallymän omvaldes Bo Wahrolén och Eric Hagström och som Tallymanssuppleant omvaldes Sverker Westin. Som sammankallande i valberedningen omvaldes Eric Hagström. Kaptenen har rätt att komplettera valberedningen.

Den sköna miljön ombord i *Shamrock* bidrog till en trivsam och intim stämning vid lunchen, som därmed drog ut på tiden.

SEGLING MED HMS GLADAN

F.d. FC förvisad till trossbotten

24 Gästar hade hörsammat kallelsen till Jubileumsegling sista veckan i maj. 1:e styrman hade lagt ner stor möda med anmälningar, införskaffande av röda toppluvor – det synliga Gasttillbehöret – och T-shirts med Abraham Rydbergs-emblem och skonertprofil. När alla var samlade på kajen i Marstrand framför *Gladan* den 27 maj, lämnade 1:e styrman av till *Gladans* sekond, Stephan Fougberg, de 24 Gästarna och en fotograf, George Mauroy, son till Edvard, fartygschef 1954/55.

Efter antring över focksalningen, gjordes anmälan för FC, Anders Foghagen, och sekonden som tilldelade var och en ett skeppsnummer, vilket angav befattning, kvarterstillhörighet och koj på aktra trossbotten, vårt "hem" de kommande dagarna. Visst märktes spänningen och visst hördes reaktioner, när det uppdagades om frivakten skulle tillbringas i fast bing eller hängkoj. Min beundran över hur Gästarna antrände sin tilldelade hängkoj eller överbinge! Självt hade jag inte seglat på trossbotten sedan 1961 – men desto fler gånger i FC-hytten.



Det dröjde till dagen efter, innan vi satte segel i solsken och en frisk nordan. Besvikelsen blåste bort när vi seglade sydvart mot Öckerö och Vinga. Poster sattes och vakterna avlöste varandra, helt enligt Flottans tradition. Med god fart passerade vi Öckerö där *Falken* låg på Ö-varvets slip och *Gunilla* vid kaj. Skolan där hennes elever går, syntes tydligt på höjden.

En undanvindsvändning till kurs väst och slör ut förbi Vinga ungar. Sedan lätt bidevind nordvart utanför kusten i tilltagande ostvind med lätt regn. Nattens kryddor var vårkyla och blöta, men utan

besvarande sjögång. Vid Väderöarna vände vi sydvart i hård vind med sjöarna vaskande rännsten. Efter en vända till, avtog vinden och slog hastigt om till väst, vilket underlättade inseglingen till Marstrand. I kvällningen gick vi till ankars.

Sista dagen blev något av en repris av första. Skillnaden var att vinden var svag och att Marinens Sjöstridsskola inspekterade nyckelbesättningen inför kommande elevseglingar. Utbildningskontrollen avsåg i första hand besättningens kunskaper om fartygets säkerhet. Vi Gastar fick agera "okunniga" elever = statister.

På utsatt tid förtöjde *Gladan* vid Stenpiren i Göteborg. Tack och avsked – med en stark känsla att vi på dessa tre dagar hunnit bli en sammansvetsad besättning som nu skingrades. Gastarnas erfarenhet skapade denna känsla och de varierande upplevelserna gav ett helhetsintryck som om vi varit med om en betydligt längre segling.

Det är säkert fler än jag som vill återuppliva segelfartygskänslan igen. Skonerterna står till förfogande!

TACK Gladan och hennes besättning!

Sten Gattberg

Lasses berättelse

Det var 24 förväntansfulla gästar och en fotograf som måndagen den 28 maj samlades på kajen i Marstrand, invid skonerten *Gladan*, årets 60-årsjubilar. Sekonden, kapten Fougberg, tog emot oss och strax därefter blev vi hälsade välkomna av fartygschefen, örlogskapten Foghagen. Efter anträng över förtoppen och mönstring på halvdäck vidtog det vanliga förstadagsprogrammet med framför allt säkerhetsgenomgångar. Åke Kindstedt delade ut röda toppluvor och vita t-tröjor till gästarna.

Fartyget låg kvar vid kajen över natten, i väntan på någon reservdel. Tisdag efter lunch gjordes klart för losskastning. Strax innan avgång kom *Atlantica* in och förtöjde för om oss. Som vinden låg på hårt var det ej så lätt att komma ut. En arbetsbåt från hamnen erbjöd sin hjälp vilket tacksamt accepterades av chefen. Båten stretade och drog i bogserkabeln men i varje by blåste *Gladan* tillbaka mot kajen. Vid ett längre uppehåll mellan byarna lyckades vi till slut ta oss ut från kaj och kom snart ut fria från land där gaffelseglen hissades. Strax därefter sprangs stagfocken upp och slutligen hissades klyvaren.

Med solsken och nordostlig vind gick färden inomskärs sydöver. Då vi passerade Öckerö såg vi *Falken* på slip och *Gunilla* vid kaj. Vid Vinga styrdes till sjöss i långsamt tilltagande vind och kursen lades utomskärs nordvärt längs kusten. Vid vaktförändringen kl 20 blåste det enligt sekonden 16 m/s och *Gladan* loggade omkring 10 knop med lå rännsten i vattnet. Några började känna av sjögången medan andra njöt av krängning och stänkvatten.



Vaktens fria skalar potatis

Strax efter midnatt var vi utanför Väderöarna och vände sydvart igen. Vinden avtog så småningom medan regnet tilltog och vid lunchtid kom en vindkantring till väst vilket passade bra då vi gick in mot Marstrand, bärgade segel i solsken och gick till ankars under Carlstens fästning. Här vidtog en frenetisk mässingsputsning.

Torsdag förmiddag vindades ankaret lätt, katten halades och fullt ställ sattes, förutom fisherman som ännu ej var underslagen. Färden gick nu mot Göteborg. Då Öckerö ånyo passerades kunde vi konstatera att nu hade *Gunilla* tagit plats på slipen medan *Falken* låg vid kaj, och så mötte vi *Astrid Finne* kryssande i leden. Seglen bärgades och beslogs efterhand som vi närmade oss Stenpiren, där vi förtöjde. Efter utdelning av intyg om "genomgången kurs i sjömanskap" samt ömsesidiga hedersbetygelser och tacktal fick så gästarna lämna *Gladan*, som strax därefter fortsatte mot Öckerö för varvsbesök och ledighet för besättningen.

Och hur blev det då med förväntningarna? För egen del, med bara 33 år sedan sist, kändes det mesta hemtamt och det tog ej lång stund att finna sig tillrätta. En hel del moderniseringar hade genomförts och en och annan ände hade väl bytt plats i nagelbänkarna, men på det hela taget var det samma trivsamma och snällseglande skonert som tidigare. Jag tror inte jag ljuger alltför mycket om jag påstår att gästarna verkligen uppskattade att åter få vara ute i ett segelfartyg.

Lars Bergman

Gösta af Klints reflektioner

Ja, nog var det en upplevelse! Mina reflektioner:

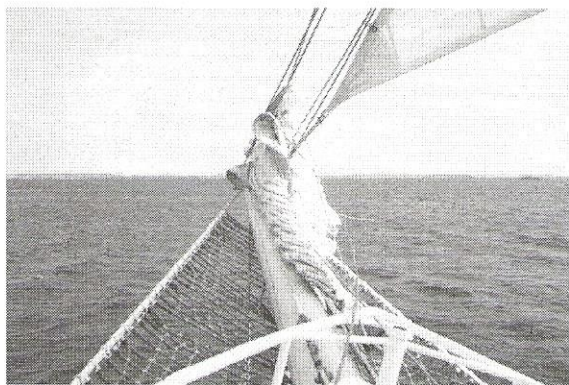
Trots att jag passerat 60-strecket tillhörde jag den yngre delen av Gästarna. Den äldste hade passerat 80-årsstrecket!!

Det som slog mig allra mest var den kunskap och känsla för segelfartyg och just denna gång *HMS Gladan* som fanns hos gästarna. Visst var de kanske inte lika viga som förr, men de rörde sig hemtamt i kulingen. Kunskaperna satt djupt rotade - det var ingen tvekan när order om att vända genom vind kom. Den kanske allra största behållningen var

alla de historier som berättades nere under däck. Mina öron bara växte. Vad de varit med om! Vad mycket de har att lära yngre seglare. Kanske Rydbergsgastarna kan bjuda in de unga officerare som nu seglar FC och S till en "berättarkväll" där även de unga får berätta om sina eskapader?

Splice the main brace!

Gösta af Klint



Denna enkla bild väckte mina minnen från förr. Skeppet har just lämnat hamn och stävar ut mot nya äventyr, där endast vädrets makter styr.

224 Bondesson 2dra kvarter babord.

Eftersom det finns fler som skriver om seglingen nöjer jag mig med att tacka alla Rydbergsgastar som var med ombord. Ni gjorde ett bra jobb och spred en härlig stämning som framkallade många härliga skratt.

Vi äldre sjömän kan fortfarande!

*Ett stort tack från 1:e Styrman
Åke Kindstedt
"Svensken"*

VESTKUSTENS BACKLAG

T/S Danmark

Utdrag ur Loggboksprotokoll 20 maj 2007

Av ett dussin anmälda Gastar kom det endast 10 till detta Backlag i strålände eftermiddagssol, samlades vi till en liten välkomstdrink i Flottans Mäns fina lokal vid f.d. Göteborgs Örlogsstation och Vestkustens Marindistrikt. Numera en liten idyll med olika små och större företag inrymda i denna lumiga park.

Kvällens tema handlade om *T/S Danmark*, ett litet fullriggat skepp vars seglats filmats år 1990 t.o.r USA och New York från Köpenhamn.

Filmens tema, "hög sjö" visade mestadels elevernas arbete i team och nödvändigheten därav, speciellt i hårt väder som t. ex. i den orkan de råkade ut för på Atlanten under hemvägen.

Man lade också speciellt märke till befälhavarens och övrigt befäls omtanke om elevernas välbefin-

nande, särskilt då några av dem led av sjösjukans kval. Denna medkänsla och tröst gjorde att många insåg att åkomman var av övergående natur även om eleven i den tid det varade helst önskade att han eller hon aldrig satt sin fot ombord. Jag kan inte påminna mig att någon i ett svenskt fartyg någonsin visat sådan medkänsla som befälet i detta skepp. Befälets omtanke om eleven stärkte därmed hans självförtroende i stället för att trycka ned honom, vilket i sin tur medförde att många fortsatte i yrket.

Alla svåra upplevelser och strapatser man gemensamt upplevt band också samman alla i ett team som skapade en gemenskap för livet och medförde att det kamratskap vi alla upplevt i vår ungdom i liknande skolskepp. Detta oavsett vad var och en kom att ägna sig åt senare i livet. Filmen som var på danska med text på danska var inte svår att förstå, men enstaka engelskt språk underlättade förståelsen ytterligare. Därför vill jag varmt rekommendera alla Rydbergsgastar och även andra med sjöfartsintresse att få något tillfälle att se denna film

Menyn "Gris på Kennys vis" visade sig mycket delikat, med smör bröd samt sås och potatis i riklig omfattning. Smakade utmärkt. Skälarnas mångfald med därtill välbekanta visor förhöjde stämningen i hög grad och kvällen förflöt i sedvanlig glädje och gamman.

Anders Lennvi

Redaktörens kommentar

Jag tror att Anders Lennvi endast ser tillbaka på längesedan gångna tiders hårda tag ombord. Mina kontakter med segelfartygsbefäl och egna erfarenheter av segling med *T/S Gunilla* tyder på att befälens omtanke om sina besättningar ligger på minst samma nivå i svenska skolskepp som i *Danmark*.

Sven Dagberg



T/S GUNILLA

Examen

I strålände sol och med frisk västvind smattrande i flaggorna, samlades många anhängare på Nimbusgården den 14 juni, för att ta emot årets studentkull – den femte – från Den Seglande Gymnasieskolan (DSG).

Inne i lunchmatsalen var det dukat för DSG-elever och elever från Fartygstekniska Programmet (FTP) samt inbjudna och lärare. Under och efter lunchen gavs tillbakablickar från skolan och seglingarna med 3-m bark *Gunilla* – alla var inte snälla, men "öppenhjärtiga"! Lärarna och *Gunillas* befälhavare, Fredrik Sundberg, talade varmt om eleverna och Rektor Katarina Lindgren önskade studenterna lycka till.

Mycket kretsade kring hemseglingen som blev ett riktigt prov på vad havet kan kräva av sjöfolket. På väg in i Engelska Kanalen mötte storm och senare maskinhaveri. *Gunilla* sökte sig in till Falmouth för reparationer och återhämtning. När jag lyssnade på eleverna, märktes tydlig stolthet över vad de klarat av under det hårda vädret. Fattas bara, med nära nio månaders praktisk sjömansskola *Gunilla* bakom sig. Allt gick väl och besättningen har något att minnas och berätta.

Som representant för Rydbergsgastarna, ombads jag komma fram för att överlämna årets premier. Samtidigt passade jag på att presentera Besättningen Rydbergsgastarna och lämna ut vår informationsfolder till de som hade bakgrund i skolsegelfartyg.

Att motta varsin kikare kallades:

Leo Eckerman fram med motiveringen

”Under våretappen 2007 med har Leo visat ett fördömligt intresse för fartyget och traditionsfartygssegling i allmänhet. Leo är alltid en av de första upp i riggen och utför där sina arbetsuppgifter klanderfritt. Han har utöver detta visat framfötterna som elevvaktledare och har genom sitt engagemang visat vägen för andra. Vidare fungerar Leo utmärkt som besättningsman och smälter väl in i gruppen.”

och **Elin Elmqvist** med följande motivering

”Elin har under tiden ombord på *Gunilla* uppvisat ett stort intresse för segling, rigg och fartyg. Hon har visat en mycket god kunskap för hur olika situationer ombord kan lösas. Hon har genom sitt genuina intresse för livet och arbetet ombord utvecklat ett mycket gott sjömanskap. Elin har också utvecklat ett mycket gott sjömanskap när det gäller den sociala samvaron ombord och har vid många tillfällen visat omtanke för sina kamrater ombord.”

Leo berättade att han kommer från Åland och är släkt med Alan Palmer. Leos intresse för hav och segelfartyg väcktes på galeasen *Albanus* och skonaren *Linden*.

Så var tiden inne för ”utsläppet”. Föräldrar och anhöriga väntade vid olika ekipage. Lite udda var att se båtar fara iväg med ballonger och annan utsmyckning till närliggande öar med nyblivna studenter.

Sten Gattberg

Ny resa

Den 22 augusti kastade *Gunilla* loss från Öckerö för sin 9:e långresa som skolskepp med 44 elever ombord. Befälhavare på första etappen är Jörgen Hansson och överstyrman är Andreas Berne. Andreas har under sommaren hållit sina färdigheter vid liv genom att vara befälhavare på briggen *Tre Kronor af Stockholm* vid dess jungfrusegling och medverkan som startfartyg vid Tall Ships' Race.

Peter Kaaling tillbaka som befälhavare

Peter Kaaling, som de senaste två åren varit befälhavare på Ostindiefararen *Götheborg* återvänder till *Gunilla* och kommer att vara befälhavare på nästa etapp.

Enligt uppgift har ytterligare en linje startat på skolan, som även ska segla. Därför kommer fram över alla resor bli aningen kortare, fast fartyget kommer att segla under flera månader varje år.

TRE SVENSKA SKOLFARTYG SAMTIDIGT I HORTA

I slutet av april låg samtidigt tre svenska seglande skolfartyg i Hortas hamn, nämligen *Gunilla*, *Älva* och *Prolific*.

Älva seglar med elever från Maritima Läroverket i Stocksund och Prolific med elever från Maritima Gymnasiet på Orust..

TALL SHIPS' RACE

116 fartyg och 1 miljon besökare

En mäktig och anslående syn mötte den miljonhövdade besökarskaran i Stockholm mellan den 27 och 30 juli. Hela Stadsgården och hela Skeppsbron, med särskilda pontoner, ända ut på Skeppsholmen var fyllda av 116 segelfartyg och segelbåtar i flerdubbla led. Längst ut på Stadsgården låg norska 3-m barken *Statsraad Lehmkuhl*, närmare Slussen hade den jättelika 4-m barken *Sedov* från Ryssland förtöjts. Vid Räntmästartrappan låg de svenska skonerna *Gladan* och *Falken* inför firandet av 60-årsjubileet. Lite längre upp låg 50-årsjubilerande Kryssarklubbens Seglarskola med kuttrarna *Gratia* och *Gratitude*. Inte långt därifrån reste sig masterna på briggen *Tre Kronor af Stockholm* med sina nyligen underslagna segel. Det nästan syntes på henne att provseglingarna hade fallit väl ut.

Uppe vid Strömbro kunde man njuta av de två danska örlogskuttrarna *Svanen* och *Thyra*. Vid Skeppsholmen låg polska briggen *Fryderyk Chopin* liksom svenska ketchen *Astrid Finne*, tillhörande föreningen Mot Bättre Vetande (MBV). *Astrid Finne* var ursprungligen en norsk räddningsbåt som 1954 köptes av Svenska Sjöräddningssällskapet och placerades på Gotland som livräddningskryssaren *Östergarn*.

Bland de mer långväga deltagarna, märktes den malaysiska brigantinen *Tunas Samudera*, 38,65 m lång och byggd 1989 för utbildning av marinens kadetter. Hon lämnade hemmahamnen Lumut i mars och återvänder dit i april 2008 efter en världsomsegling. Mexikanska marinens 3-m bark *Cuauhtémoc* gjorde sig och Mexiko väl känt genom spektakulär marknadsföring. Vilket medium kunde undvika att visa henne med kadetterna ”mannande rå” och blåsande visselpipor under inseglingen? Och

alla som passerade Stadsgården rycktes säkert med i de exotiska rytmerna från fartygsorkestern.

På kajerna väntade förbindelsepersonal, kajvärdar och säkerhetspersonal, alla frivilliga. Bland dessa var sex Gastar och dessutom var nio Gastar engagerade för att sprida kunskap om Rydbergsgastarna och hitta de som har behörighet att mönstra Rydbergsgast.

Norska segrar

Alla som nu låg förtöjda, hade eller skulle delta i årets Tall Ships' Race Baltic. Första kappseglingen gick mellan Århus i Danmark och Kotka i Finland. I sydvästvinden gick det betydligt fortare att segla genom Östersjön än planerat, varför Kotka hastigt fick planera om och ta emot de tidigt anländande fartygen några dygn före plan – en inte helt lätt uppgift, som staden klarade utmärkt. Vinnare i klass A blev *Statsraad Lehmkuhl* och i klass B *Jens Krogh*. *Falken* seglade i mål som fjärde fartyg, men fick nöja sig med 12:e plats i klass B medan *Gladan* kom sexa över mållinjen med 14:e plats i klass B. *Christian Radich* vann klass A i kappseglingens del 2 och i klass B vann finska skonaren Helena följt av Kryssarklubbens *Gratitude* och *Gratia*. *Gladan* och *Falken* deltog inte då de var beordrade att delta i årets Nordiskt Kadettmöte i Karlshamn.

Seglingen till Stockholm var ett Cruise-in-Company, med möjlighet att byta besättningsmedlemmar mellan fartygen, segla tillsammans och besöka någon gemensam hamn på vägen. Några valde Mariehamn och andra Dalarö. Där sågs på redan, bland andra, *Christian Radich*, *Gladan* och *Falken*. Iland bjöds på olika evenemang och på scenen möttes FC *Falken*, Jerker Schyllert, och Edvard Mauroy, FC 1954/55.

Stockholm som värddamn

När alla var förtöjda på fredagen, började det officiella programmet i Stockholm. Borgmästaren, kommunfullmäktiges ordförande, Bo Bladholm, hälsade från scenen på Skeppsbron alla deltagande fartyg med besättningar och alla besökare välkomna. Christer Samuelson, ansvarig för Baltic Races inom Sail Training International (STI) tillika ordförande i Sail Training Association Sweden (STAS), tackade å de 3 500 deltagarnas vägnar med förhoppning att alla skulle få mycket att minnas från Stockholm.

Stockholm Stad, under ledning av Generalsekreterare Lillian Westerberg, som arrangerade TSR för tredje gången, hade tillsammans med Stockholms Hamnar AB och ett antal medarrangörer som Briggen Tre Kronor, Svenska Kryssarklubben, Katarina Sjöfartsklubb, Stiftelsen Abraham Rydberg och Stiftelsen Sveriges Sjömanshus, skapat ett omfattande program både för besättningar och besökare. På de två scenerna avlöstes den ena underhållningen efter den andra. Besättningarna tävla-

de i sång på scenen och ute på Kaknäs sportanläggning för sjöfolk, var det fotbollsturnering. En ny tävlingsgren, "Small Ships' Race", genomfördes på initiativ av Hakon Malmborg, skeppare på skonaren *Constantia* – 3:a i klass B. På kappseglingsbanan syntes ett antal skeppsbåtar från deltagande fartyg kämpande om bästa placering.

Skonerternas födelsedag

På lördag morgon samlades 72 sjöofficerare vid Ränthästartrappan, alla hade seglat befäl på *Gladan* och/eller *Falken*. Av dessa var det 20 tidigare fartygschefer som, liksom övriga veteraner, hälsades välkomna till 60-årsfirandet av skonerterna av de nuvarande fartygscheferna Jerker Schyllert och Anders Foghagen.

Det var den 21 april 1947 som befälstecknet hissades på *Gladan* och provseglingar påbörjades. Den 23 september hissades befälstecknet på *Falken*. Provseglingar genomfördes direkt därefter. Under de gångna 60 åren har skonerterna varit med om "vanliga" såväl som omtumlande seglingar, de har ifrågasatts, de har uppskattats, inte minst av flera svenska beskickningar som svenska "ambassadörer" i utländska hamnar. Styrkan i och behovet av praktisk sjömansutbildning har gjort att skonerterna seglar vidare med marinens kadetter och civila ungdomar. Glädjande är också att Marinen kontinuerligt håller, och har hållit, dem i gott skick och moderniserat dem utan att det traditionella hantlandet går förlorat.

Veteranerna fördelades till skonerterna och den obligatoriska säkerhetsgenomgången gjordes innan det var dags för fördelning till stor- och backstationer. "Båda vakterna göra klart att gå till segels" blåstes varvid förberedelserna vidtogs. Snart blåstes "Fallrep" och tvenne fallrepssossar – denna dag i form av två kvinnliga sjövärnaspiranter – intog sina platser vid landgången när marininspektören, konteramiral Anders Grenstad embarkerade under "Giv akt" och med överblåsning. Samma hedersbetygelse gavs även Överbefälhavaren, general Håkan Syrén, när han något senare embarkerade.

Klockan 10 hissade *Gladan* gaffelsegel, stagflock och klyvare och seglade ut, följd av *Falken*. När skonerterna seglade ut mot Värtan och "Klara upp på däck" var verkställt, blev det många tillfällen till återseenden och många minnen väcktes till liv. Händelser berättades och jämfördes, för var och en hade ju varit med om något som var värre, häftigare eller bättre!

Återseglingen bjöd på mer arbete, då skonerterna kryssade in mot Gamla stan mellan Djurgårdslandet och Söders höjder. Veteranerna agerade vant med skot, dirk och backstag medan ÖB stod till rors och fick jobba sig varm. Vilken känsla för VO – en kvinnlig löjtnant – att kommendera en sådan ror-gångare.

Efter fem timmars segling, bärgades seglen och skonerterna gick kopplade till kaj. Veteranerna tackade och debarkerade för att senare på kvällen åter samlas till skonerternas 60-års mottagning. Ännu fler veteraner och andra inbjudna deltog och hyllade de två välbehållna skonerterna.

Crew Parade och avsegling

Söndagens stora begivenheter var dels Crew Parade och dels kvällens fyrverkeri. I paraden deltog fartygens besättningar och gick, föregången av en sam- baorkester, från Slottsbacken genom City till Kungsträdgården. Prisutdelningar och finalen i sångtävlingen samlade många åhörare.



Crew parade

Foto Åke Svensson

Allt har ett slut och på måndag förmiddag gjordes fartygen klara för losskastning. Strax före kl 11 kastade *Gladan* och *Falken* loss för att, tillsammans med *Tre Kronor*, leda paraden ut ur Stockholms hamn. För de som tagit plats på Djurgården eller Lidingö var synen imponerande av den långa paraden med ett större segelfartyg följt av ett antal mindre, följt av rader sådana grupper. Bortanför Lidingölandet blev det fri segling till startområdet utanför Sandhamn.

Startlinjen markerades av museisbrytaren *St Erik* med STI Race Director ombord och kustbevakningens *KBV 181 Gotland* samt briggen *Tre Kronor af Stockholm*. Alla ankrade på fritt vatten utanför Almagrundets fyr. Kl 10 UTC, 1200 svensk tid, sköts startskottet med salutkanon från *St Erik* och klass A startade följt av de övriga klasserna. Även om seglingen skall vara flera dygn, var många fartyg nära startlinjen, medan andra valde egna vägar.

Med de snabbt bortseglande fartygen var årets Tall Ships' Race till ända. Synen av mängden master och segel stannar säkert i minnet hos många. Lika säkert är att segelfartygen lever och förhoppningsvis får vi se dem i Stockholm om några år. Om inte, finns det andra hamnar som de kommande åren får besök av råseglare, gaffelseglare och yachter, alla med det gemensamma ändamålet – att utbilda ungdomar i sjömanskap och skapa internationell förståelse.

Sten Gattberg

Liaison Officer Gösta af Klint

TSR - stoppet i Stockholm var en total succé. Frånsett ett antal skyfallsskurar var vädret med oss. Stockholm har en stor fördel genom att fartygen kan ligga förtöjda nästan på en cirkelbåge, vilket gör att avstånden mellan de olika grupperna inte känns så stora.

Cuauhtemoc (Mexico) gjorde den mest effektfulla entrén med besättningen bemannande rår. Häftigt! Såväl *Gladan* och *Falken* som *SXX Gratitudo* och *Gratia* låg på paradplats. De förstnämnda fyller 60 och *SXX Seglarskola* 50 år. Skonerterna genomförde en jubileumssegling med många, ja nästan alla f.d. fartygschefer ombord. Detta följdes upp med en mycket välbesökt mottagning under vilken många historier berättades. Vad som också gladdde mångt sjömansöga var den positiva attityd såväl kadetterna som (inte minst) de värnpliktiga visade. Trevliga, positiva, hjälpsamma. Det bådar gott för framtiden. Naturligtvis är det befälet ombord som har stor del i detta.

Vi önskar dem alla: Fair Winds and Following Seas!

BRIGGEN TRE KRONOR

Jungfrusegling

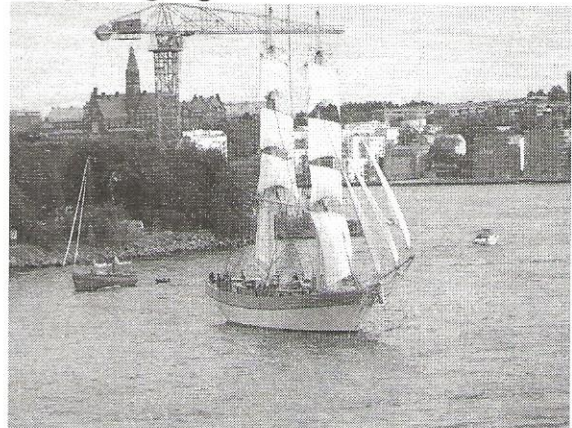


Foto Sven Dagberg

Den officiella jungfruseglingen för briggen *Tre Kronor af Stockholm* skedde inför stor publik utanför Kastellholmen den 25 juli med den nye Rydbergsgasten Andreas Berne som befälhavare. Han var mycket nöjd med briggens seglingsegenskaper och kryssade utan problem bland alla fartyg och båtar i det trånga farvattnet. Riggkonstruktören Allan Palmer var också med ombord för att kolla att riggen fungerade som den skulle.

Tre Kronor af Stockholm låg sedan under Tall Ships' Race-dagarna i Stockholm på paradplats vid Skeppsbron som stadens "flaggskepp". När starten gick ute vid Sandhamn fungerade hon som startfartyg tillsammans med den gamle isbrytaren *Sankt Erik*.

M/S SEGELKRONAN

På grund av den omfattande renoveringen av byggnaderna vid Långa Raden så har Sjöofficerssällskapet blivit tvunget att utrymma sina lokaler där. Som ersättning under renoveringstiden har man valt att köpa ett fartyg som förtöjts vid Östra Brobänken.

Valet föll, efter att man undersökt fyra olika alternativa lösningar, slutligen på ett restauranfartyg vid namn *NOAKS ARK* som under de senaste 5-6 åren legat förtöjd i Maren i Södertälje. Fartyget inköptes av SOSS AB i november månad 2006. Man har gett henne namnet *Segelkronan* efter sällskapets symbol. Några data om fartyget:

Restaurantskeppet "Gret Palucca" byggt i Tyskland 1901. Igenkänningsignal SLYU
Största längd: 34,13 m och bredd 5,99 m.
205 bruttoton och 139 nettoton.

GAMLE GEORG STAGE DRENGE

GGSD byter namn

Den stora andelen av "piger" i Georg Stages elevkår har gjort namnet på föreningen *Gamle Georg Stage Drenge* mindre lämpligt om man vill få med och behålla flickorna i föreningen. Därför byter man namn till *Georg Stage Foreningen*.

Vid en extra Generalförsamling den 11 juni beslutade man också att ändra stadgarna för att låta även elever från andra skolskepp och personer som arbetar med eller visat speciellt intresse för skolskeppet *Georg Stage* bli medlemmar i föreningen.

Jubileumsår 2007

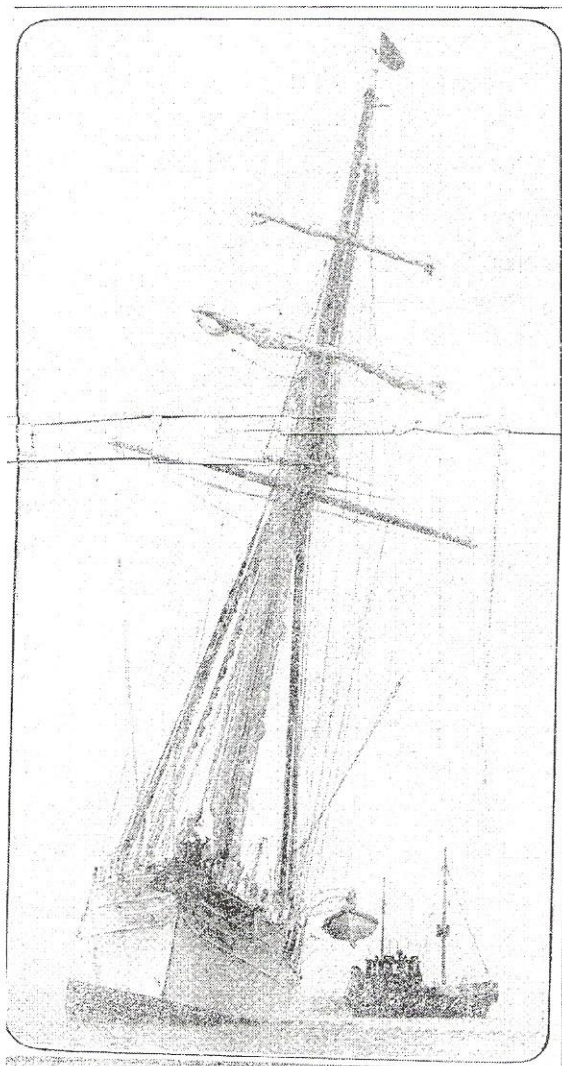
Det är 125 år sedan skeppsredaren Frederik Stage och hans hustru Thea etablerade Stiftelsen Georg Stages Minde. Skolskeppet *Georg Stage* kommer med anledning av detta att besöka flera danska hamnar än vanligt i år.

Föreningen Gamle Georg Stage Drenge firar sitt 70-årsjubileum i Köpenhamn den 15 september .

FLYING CLIPPER

Rydbergsgasten Edmond "Edde" Ericson skickade ett urklipp om *Flying Clipper* ur Kvällsposten den 2 augusti 1956. Edde var kock ombord

När *Flying Clipper* kom hem från Tall Ships' Race 1956 så blev det ett snöpligt uppehåll på ett grund mellan rännorna några hundra meter från hemmahamnen.. Med hjälp av två bogserbåtar kom man loss och kunde några timmar försenat förtöja i Malmö Nyhamn.



Kopia ur slitet ex av Kvällsposten

Kanske någon som var med har något mer att berätta om händelsen?

SJÖGÅRDSKONVENT

Den 25 maj kallade "Gutte" Taube till ett Sjögårds-konvent på Vasamuseet för att få igång en övergripande dialog mellan alla de olika myndigheter, företag och organisationer som har intressen och inflytande inom det område som bevakas av föreningen Stockholms Sjögård. Besättningen Rydbergsgastarna är en av medlemmarna i Sjögården.

Med på konventet var Landshövdingen Per Unckel och som talare vid konventet fanns representanter för Länsstyrelsen, Statens Fastighetsverk, Stockholms Stadsbyggnadskontor, Kungliga Djurgårdens Förvaltning, Stockholms Hamn och Sjöhistoriska Museet.

Det verkar som om alla hade förståelse för Sjögårdens tankar om att bevara och utveckla den maritima miljön och att levandegöra områdets historia, även om man kanske inte på alla punkter var beredd att acceptera Sjögårdens alla önskemål och idéer. Hur som helst, så torde konventet ha fyllt sin upp-

och idéer. Hur som helst, så torde konventet ha fyllt sin uppgift att etablera tätare kontakt mellan de olika makthavare som har något inflytande i området.

Sven Dagberg



BJÖRN SCHERRER

1954 års Rydbergselever och övrig besättning har sorg. Vår omtyckte 2:O Björn Scherrer avled den 8 juni. Jag pratade med Björn sista gången den 19 april, då han avsåde sig årets segling med *HMS Gladan*.

Björn var in i det sista mycket aktiv med djupa engagemang i briggen *Tre Kronor af Stockholm* och vedjakten *Sofia Linnéa* samt som sekreterare i Stockholms Sjögård.. Dessutom älskade han att renovera och segla Stjärnbåtar.

*154 Åke Kindstedt
"Svensken"*

SKEPPSORDERERS REDAKTION FÖRSTÄRKT

Skeppsorders redaktion har nu förstärkts genom att Lars Bergman i Ostkustens Backlag ställer upp och har börjat sätta sig in i arbetet.

Skeppsorders redaktion har alltför länge varit beroende av en enda person, vilket gjort utgivningen sårbar. Det har tidigare lett till problem med utgivningen när dåvarande redaktörer fått förhinder. Sture Nachtweij i Sydkustens Backlag är med i redaktionen sedan två år, men Sture är en upptagen man och avståndet gör att vi inte kan träffas så ofta. Därför är det med glädje jag välkomnar Lars Bergman i redaktionen och hoppas att han på sikt är beredd att avlösa mig..

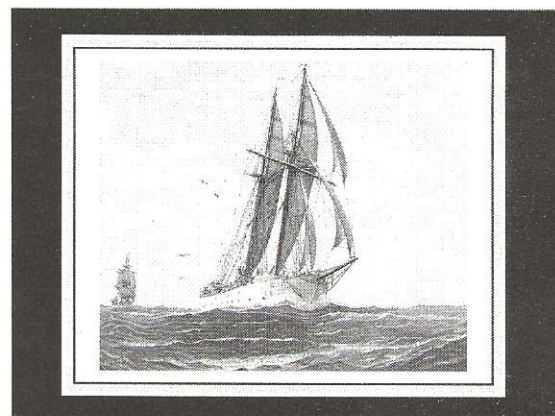
Lars får presentera sig själv i nästa nummer. Han seglade 1970 som Rydbergselev med *Falken* i nordiska farvatten. Han har sedan skaffat sig mer erfarenhet i skonerna och är i det avseendet väl meriterad. Vi har börjat vårt samarbete med att redigera

detta nummer av Skeppsorder och han har visat sin kompetens även som skrivare. Dessutom bidrar han till en avsevärd förnyring av redaktionen.

Sven Dagberg

NYA VYKORT

Det har funnits önskemål om att ta fram nya vykort med annat fartyg än fyrmastbarken, som visserligen är ett mycket vackert fartyg, men som numera bara ett fåtal Gastar har seglat med. Det är ju nu 65 år sedan hon seglade med Rydbergsgastar sista gången. Från de aktiva Sunbeamseglarna har man önskat sig kort med det fartyget på, men det är ungefär dubbelt så många som skaffade sig sina sjöben på skonerna *Gladan* eller *Falken*.



Därför har Carl Hendel Fribergs fina målning av en av skonerna valts som motiv på de nya korten. Det är samma bild som finns på omslaget till boken *Marinens Skonerter*. Ramens färg är mörkblå.

Korten finns att köpa från Slabbkistan enligt sedvanlig information på sista sidan.

MÅNGA FOTOGRAFIER

Det har kommit många fina fotografier till redaktionen från seglingen och Tall Ships' Race. Trots problem med bildkvaliteten vid överföring till svartvitt försöker vi återge några av dem på följande sidor.

Synd att vi inte har råd med färgtryck!

NÅGRA BILDER FRÅN GLADAN ...



Precis som förr!

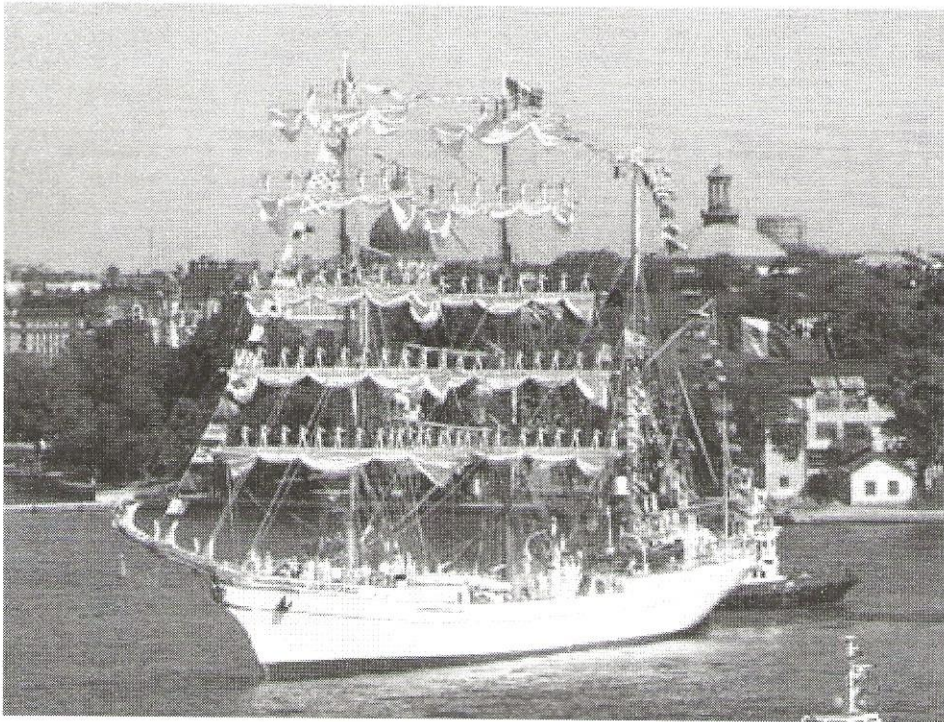


Vindexlavor

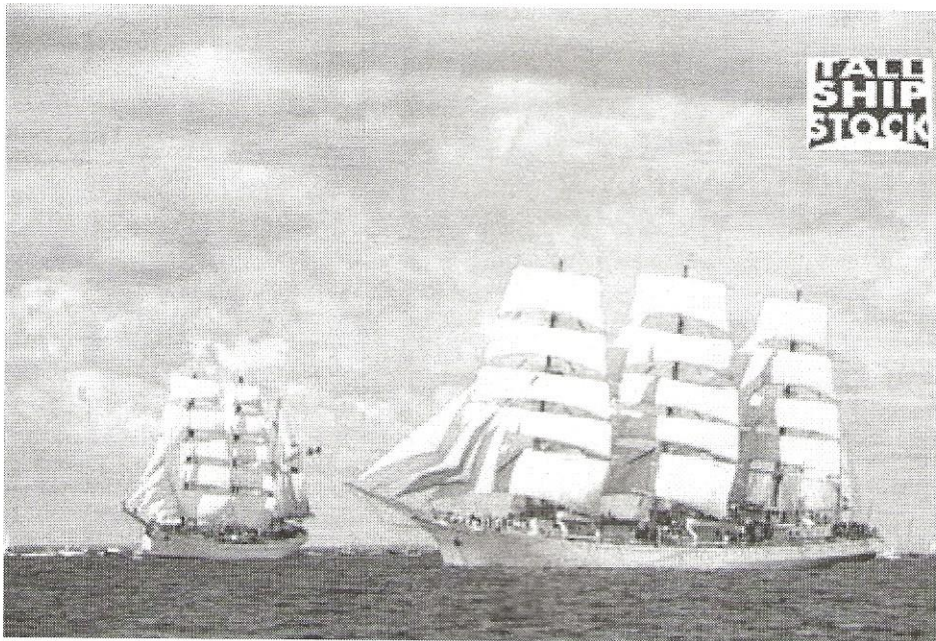


Avlösning vid frälsarkransen

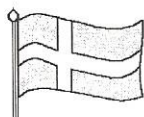
...OCH FRÅN TALL SHIPS' RACE



Cuauhtemoc gör entré i Stockholm med fullbemannade rår



Cuauhtemoc och Dar Młodzieży vid starten utanför Sandhamn.



FLAGGAN I TOPP

September

11 John-Richard Bergén	65	S
14 Björn Ahlander	60	V
17 Jens Busk-Knudsen	60	V
21 Arne Gynther	80	O
29 Sam Clason	70	O

Oktober

11 Sven Dagberg	75	O
12 Lennart Stenberg	65	O
16 Leif Franzén	65	O
19 Bo Wahrolén	70	O

November

3 Gunnar Stenström	65	V
4 Herbert Nilsson	70	S
16 Orvar Lind	70	V

December

16 Gösta Tengblad	75	S
17 Wilhelm Sabelström	95	O
18 Per Folmer	70	V
22 Joakim Weyde	65	O

ANMÄL ADRESSÄNDRING!

Glöm inte bort att meddela adressändring när Du flyttar. Besättningens postadress finner Du här intill.

E-POSTADRESSER

Med e-post kan vi minska portokostnaden och backlagsförmännens arbete med att skicka ut kallelser och andra meddelanden till Gastarna.

Anmäl/uppdatera därför Din e-postadress med ett mail till rydbergsgastarna@telia.com

Tryckt hos Haninge Kommuntryck

Aktuella uppgifter om Befälet

Kapten	Sten Gattberg	08-201128
1:e Styrman	Åke Kindstedt	08 - 647 16 41 0175 - 103 24
2:e Styrman (Skrivare)	Sven Dagberg	08 - 591 127 74
Kock	Anders Lambert	08 - 717 17 17
Matros	Åke Bexelius	08 - 758 31 19
Lättmatros (2:e skrivare)	Sture Nachtweij	0480-41 19 36
Tf redogörare	Gunilla Lord	08 - 645 53 03
Backlagsförmän:		
Ostkusten	Thomas Osvald	08-642 99 81
Sydskusten	Per Renlund	040 - 47 19 65
Vestkusten	Ola Manhed	031- 93 28 62

Besättningens adresser

Allmän postadress Skebokvarnsvägen 245^{9tr}
124 53 Bandhagen
e-post rydbergsgastarna@telia.com
Ekonomi, fakturor c/o Gunilla Lord
Lustigkullavägen 7^{7tr}
117 66 Stockholm
Hemsida www.sjogard.se/rydbergsgastarna
Sekretariat och Skepporder:
c/o Sven Dagberg,
Ölsta Backe 8
195 92 Märsta
Tel: 08 - 591 127 74
e-post: rydbergsgastarna@telia.com



Aktuella priser i slabbkistan

Gös 25x45 cm	125:-
Bordsflagga 18x18 cm	125:-
Blazermärke	100:-
Rydbergsknappen	100:-
Manschettknappar	125:-
Rydbergsslipsen	125:-
Slipshållare	60:-
Rydbergskeps	50:-
Pappersservetter, 20 st	50:-
Vykort fyrmastbarken	20:- /10 st
Vykort skonert med kuvert	10:- /st
Dekal, självhäftande (10 st för 90:-)	10:-

Vykorten är dubbla med fina marinmålningar och med Besättningens emblem på baksidan. Mittuppslagets två sidor ger gott om plats för att skriva hälsningar, gratulationer eller vad Du vill.

Sveriges finaste korrespondenskort!

Allt kan köpas vid Backlagsträffarna eller från kansliet.

Beställning från kansliet sker bäst genom att sätta in betalning på Besättningen Rydbergsgastarnas Plusgiro-konto 5 50 66 -5 och skriva Din beställning på talongen. Till priset för beställda artiklar ska Du lägga 25:- för porto och emballage